

nota

TER BESLUITVORMING
Aan: MOCW

Onderzoek en Wetenschapsbeleid

Van

Persoonsgegevens

Datum

17 december 2024

Referentie

49808382

Bijlagen

1

Agenderen Kamerbrief in RDINEV en MR - wijziging
doelgroepafbakening wetsvoorstel screening
kennisveiligheid

Aanleiding

U heeft op 11 december jl. ingestemd met agendering van de Kamerbrief over de voorgenomen wijziging van de doelgroepafbakening van het wetsvoorstel screening kennisveiligheid in de CDINEV.¹ De CDINEV heeft ingestemd met de brief mits een specifieke passage over financiële gevolgen wordt toegevoegd. Voor verzending van de brief voor het commissiedebat kennisveiligheid (30 januari) is het nodig om de brief te agenderen in de RDINEV van 14 januari en vervolgens in de MR van 17 januari.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met het agenderen van de bijgevoegde brief in de RDINEV van 14 januari en de MR van 17 januari?

Kernpunten

- U verstuurt de brief mede namens M.JenV en M.EZ. Zij zijn akkoord.
- De brief is afgestemd in de CDINEV. Op verzoek van FIN is één zin toegevoegd, waarin staat dat de eventuele financiële gevolgen de komende tijd in kaart gebracht worden gebracht en worden verwerkt in het wetsvoorstel en bij Voorjaarsnota 2025 conform de begrotingsregels ingepast op de begroting van OCW.
- Er is interdepartementaal draagvlak voor de brief. In de CDINEV is aandacht gevraagd voor de proportionaliteit en uitvoerbaarheid van de plannen en het belang van vlotte doorlooptijden. Daarnaast moet Nederland zich open blijven stellen voor nieuwe kennis en is het van belang om oog te houden voor het risico op discriminatie.
- De complexiteit van dit voorstel is ons bekend. We nemen deze vraagstukken mee in het ontwerp van het wetsvoorstel en de opdrachtverlening aan de beoogd uitvoerder.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t

¹ Zie nota met referentienummer: 49417856.

nota

TER BESLUITVORMING
Aan: MOCW

Onderzoek en Wetenschapsbeleid

Van

Persoonsgegevens

Datum

4 december 2024

Referentie

49417856

Bijlagen

1

Afgestemd

WJZ

Agenderen Kamerbrief CDINEV - wijziging
doelgroepafbakening wetsvoorstel screening
kennisveiligheid

Aanleiding

- In de voortgangsbrief kennisveiligheid van oktober jl. heeft u toegezegd de Kamer te informeren over de uitkomst van het advies van de Landsadvocaat inzake de doelgroepafbakening van het wetsvoorstel screening kennisveiligheid.
- Daarmee samenhangend heeft u recent ingestemd¹ met de wijziging van de doelgroep voor het wetsvoorstel screening kennisveiligheid naar aanleiding van het advies van de Landsadvocaat, en daarover de Kamer te informeren.
- Met de brief in de bijlage geeft u gevolg aan het voornoemde, mede namens M.JenV en M.EZ.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met het agenderen van de bijgevoegde brief in de CDINEV van 19 december?

Kernpunten

- Met de uitbreiding van de doelgroep komt u terug op eerdere politieke besluitvorming. Daarom dient u de Kamer hierover, via de MR, te informeren.
- In de brief schetst u kort de aanleiding voor de advisering door het College voor de Rechten van de Mens en de Landsadvocaat, wat er uit de adviezen volgt en wat hiervan de gevolgen zijn voor het wetsvoorstel screening kennisveiligheid.
- De brief is feitelijk van aard, de precieze uitwerking van de nieuwe doelgroepafbakening wordt bekend wanneer het wetsvoorstel wordt gepubliceerd voor internetconsultatie.
- Het streven is om de brief aan de Kamer te sturen vóór het commissiedebat kennisveiligheid van 30 januari a.s. Om dit streven te halen dient de brief geagendeerd te worden in de CDINEV van 19 december, zodat hij daarna aangeleverd kan worden voor de RDINEV van 14 januari en de MR van 17 januari.

¹ Zie nota met referentienummer: 49214270.

- De brief is reeds afgestemd in de stuurgroep screening kennisveiligheid² en er wordt daarom interdepartementaal draagvlak voor verwacht.

Datum
4 december 2024

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

² De stuurgroep screening kennisveiligheid is een interdepartementale werkgroep op directeureniveau waarin alle bij het wetsvoorstel betrokken departementen vertegenwoordigd zijn.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Onderzoek en
Wetenschapsbeleid

Van

Persoonsgegevens

Datum

29 november 2024

Referentie

49214270

Bijlagen

3

Intern OCW afgestemd

WJZ

Interdepartementaal
afgestemd

JenV

Voorstel wijziging doelgroepafbakening wetsvoorstel
screening kennisveiligheid o.b.v. advies Landsadvocaat

Aanleiding

- U bent op 29 augustus jl. per nota geïnformeerd¹ over de gekozen doelgroepafbakening voor het wetsvoorstel screening kennisveiligheid en over het ontvangen advies van het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College).
- Naar aanleiding van het advies van het College hebben wij de Landsadvocaat om een *second* opinion gevraagd. Op 19 november jl. hebben wij het definitieve advies van de Landsadvocaat ontvangen.
- Deze nota dient ertoe om u te informeren over de inhoud van het advies van de Landsadvocaat en de gevolgen voor het wetsvoorstel te schetsen.
- In de bijlagen vindt u het advies van de Landsadvocaat (bijlage 1), een appreciatie van het advies van de Landsadvocaat (bijlage 2) en een analyse van een ander onderzocht alternatief voor de doelgroepafbakening (bijlage 3).
- Aan M.JenV en M.A&M wordt een nota met een gelijkkluidend advies voorgelegd, vanwege hun betrokkenheid bij het wetsvoorstel screening kennisveiligheid.

Geadviseerd besluit

U wordt **geadviseerd** om:

- Akkoord te gaan met het loslaten van de tot nu toe gekozen doelgroepafbakening voor het wetsvoorstel, naar aanleiding van de adviezen van het College en de Landsadvocaat;
- Akkoord te gaan met het uitwerken van een alternatief in het wetsvoorstel, inclusief financiële dekking, namelijk: het screenen van iedereen, ongeacht nationaliteit in geval van werk of studie in een hoog-risicovol onderdeel² van een kennisinstelling, en
- Akkoord te gaan met het organiseren van politieke besluitvorming op dit punt en de Kamer over dit voornemen te informeren voorafgaand aan het geplande commissiedebat kennisveiligheid op 30 januari 2025.
- Akkoord te gaan om een afspraak te maken met FIN dat u, vooruitlopend op de dekking van de geschatte meerkosten (€ 3,3 miljoen structureel) in de ~~voorjaarsbesluitvorming~~, al in maart het wetsvoorstel mag bespreken in de

¹ Zie nota met nummer: 47768386.

² Een onderdeel kan een onderzoeksproject, onderzoekslijn, programmaliijn, vakgroep, onderzoeksgroep, team, laboratorium, opleiding, of technologiegebied zijn, waarbinnen hoog-risicovol onderzoek wordt gedaan. Deze opsomming is niet limitatief.

RDINEV en MR, met een bezuiniging op de bekostiging van NWO als achtervangdekking, als er geen andere dekking volgt uit de voorjaarsbesluitvorming.

Datum
29 november 2024

Toelichting

Proces tot nu toe

- De doelgroepafbakening is een essentieel onderdeel van het wetsvoorstel en bepaalt mede het toepassingsbereik van de screening.
- Voor het wetsvoorstel was tot nu toe het voornemen om onderzoekers en (master)studenten uit derde landen³ te screenen *voorafgaand aan en met het oog op* een verblijfsrechtelijke procedure.
- In mei 2022 heeft hierover – in afstemming met JenV als medeondertekenaar van het wetsvoorstel – politiek-bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden, en is dit ook aan de Tweede Kamer gemeld in december 2022.⁴
- Hierna zijn vanuit JenV alsnog twijfels ontstaan over de juridische houdbaarheid van de gekozen doelgroepafbakening en is besloten om de gekozen doelgroepafbakening te testen in de ontwerpfasen van het wetsvoorstel, vóór de openbare internetconsultatie.
- Uw ambtsvoorganger heeft daartoe in november 2023 het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College) gevraagd om een advies over deze doelgroepafbakening. In april 2024 bracht het College een advies uit, dat in juli 2024 door het College op één onderdeel is gewijzigd.
- Het advies van het College gaf aanleiding tot het doen van een verzoek om een *second opinion* over het Unie- en vreemdelingenrechtelijke deel van dit advies aan de Landsadvocaat. U bent hierover per separate nota geïnformeerd.⁵

Advies Landsadvocaat

- Aan de Landsadvocaat is als belangrijkste vraag voorgelegd of – kort gezegd - EU-Richtlijn 2016/801 over de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onder meer onderzoek en studie (hierna: de Richtlijn) ruimte biedt om de beoogde screening voorafgaand aan en met het oog op de verblijfsrechtelijke procedure te laten plaatsvinden.
- De Landsadvocaat ziet een aantal juridische bezwaren ten aanzien van de gekozen doelgroepafbakening en betwijfelt of het Unierecht voldoende ruimte laat voor een screening voorafgaand aan en met het oog op een aanvraag voor een verblijfsvergunning voor studie of onderzoek.
- OCW en JenV zijn van oordeel dat het advies van de Landsadvocaat goed is onderbouwd en de gewenste duidelijkheid over de juridische houdbaarheid van de doelgroepafbakening biedt. In bijlage 2 vindt u een uitgebreidere toelichting met appreciatie van het advies van de Landsadvocaat.
- Dit betekent dat de gekozen doelgroep van onderzoekers en (master)studenten uit derde landen juridisch te kwetsbaar is om door te kunnen zetten.

³ Derdelanders betreft eenieder die geen onderdaan is van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of van Zwitserland.

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 31288, nr. 1003.

⁵ Zie nota met nummer: 47768386.

- Het doorzetten van de doelgroep is kwetsbaar omdat er een risico is dat een rechter, zo concludeert ook de Landsadvocaat, na inwerkingtreding zal oordelen dat de screening in strijd is met het Unierecht. Ook bestaat het risico dat later in het wetstraject door bijvoorbeeld de Raad van State of de Kamer hierover negatief kan worden geoordeeld.
- Het uitbreiden van de doelgroep naar het screenen van iedereen – ongeacht nationaliteit – die toegang kan krijgen tot sensitieve kennis of technologie op een hoog-risicovol onderdeel bij een kennisinstelling is juridisch gezien het enige werkbare alternatief en we vragen met deze nota uw akkoord om deze optie te gaan uitwerken in het wetsvoorstel. In bijlage 3 vindt u een analyse van het andere onderzochte alternatief.
- Omdat u met de uitbreiding van de doelgroep terug zal komen op eerdere politieke besluitvorming dient u bij akkoord via de MR de Kamer over dit voornemen te informeren. U wordt hier op korte termijn apart over geïnformeerd.

Voorgesteld alternatief: iedereen ongeacht nationaliteit screenen

- Het **advies** is het screenen van iedereen ongeacht nationaliteit die toegang kan krijgen tot sensitieve kennis of technologie op een hoog-risicovol onderdeel als uitgangspunt voor de doelgroep te hanteren, en dit verder uit te werken en te verwerken in het wetsvoorstel.
- Dit alternatief wordt ambtelijk door OCW (OWB en WJZ) alsook JenV en A&M als juridisch houdbaar geacht.
- Belangrijk oordeel van dit alternatief is dat er geen sprake is van een risico op (in)directe discriminatie, omdat er binnen de doelgroep geen onderscheid naar nationaliteit meer wordt gemaakt.
- Een ander oordeel is dat het risico op omzeiling van de screeningsplicht wordt verkleind en er minder restrisico's voor de nationale veiligheid bestaan, doordat ook onderzoekers en (master)studenten die via een andere verblijfsrechtelijke route naar Nederland komen en Unieburgers waaronder Nederlanders onder de doelgroep komen te vallen.
- Er zijn ook enkele kanttekeningen te plaatsen bij deze keuze.
- Kanttekening 1 is de proportionaliteit: uit de dreigingsbeelden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten blijkt dat risico's op ongewenste kennis- en technologieoverdracht voornamelijk afkomstig zijn van statelijke actoren van buiten de Europese Unie. Bij dit alternatief zal dus ten aanzien van een groter deel van de te screenen populatie minder risico uit gaan.
- Dit is echter inherent aan screening: het gaat bij screening altijd om een grote groep die wordt onderworpen aan een (ingrijpende) maatregel, terwijl slechts in een klein aantal gevallen daadwerkelijk risico's aanwezig zullen zijn. Ook bij andere screeningsinstrumenten werkt dit zo: bij het verscherpt toezicht op basis van sanctiewet- en regelgeving wordt ook iedereen ongeacht nationaliteit gescreend.
- Kanttekening 2 is de uitvoerbaarheid. Het aantal te screenen personen wordt uitgebreid en de administratieve lasten voor de kennisinstellingen en het aantal screeningsaanvragen voor Justis nemen daardoor toe.
- Het overgrote deel van de extra aanvragen zal echter een minder complexe risicobeoordeling vergen en om die reden dan ook snel afgehandeld kunnen worden.

Datum
29 november 2024

- De komende periode wordt een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte aantallen screenings en worden samen met Justis de overige consequenties voor de uitvoeringsopgave in kaart gebracht.
- Hierbij wordt opgemerkt dat een zo fijnmazig mogelijke vaststelling van de hoog-risicovolle onderdelen van de kennisinstellingen zal leiden tot een kleinere groep op dit afbakeningsthema.
- De administratieve lasten voor instellingen kunnen verder worden beperkt, bijvoorbeeld door te regelen dat de kennisinstelling niet in alle gevallen zorg hoeft te dragen voor het klaarzetten van de aanvraag. Dit wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Financiële consequenties

- Voor de uitvoering van het wetsvoorstel is in 2026 €8 miljoen gereserveerd, oplopend naar €11,3 miljoen structureel per 2029. Een toename van de screeningsaantallen (als gevolg van een andere doelgroepafbakening) zal waarschijnlijk leiden tot hogere kosten.
- Er is naar schatting structureel €3,3 miljoen meer nodig vanaf 2031. Deze meerkosten willen we meenemen in de integrale afweging van de voorjaarsbesluitvorming.
- Wanneer het wetsvoorstel in de MR wordt geagendeerd, namelijk medio maart, moet de dekking geregeld zijn. Anders zal FIN niet akkoord gaan.
- Dit is te vroeg voor de voorjaarsbesluitvorming: de voorjaarsbesluitvorming ligt namelijk pas vanaf eind april vast.
- Daarom adviseren wij u dat wij op ambtelijk niveau vooruitlopend op het voorjaar een afspraak met FIN te maken over achtervangdekking. Het de bedoeling dat FIN reeds akkoord gaat met de financiële onderbouwing en de status als tegenvaller.
- Vervolgens wordt met FIN afgesproken dat, als er geen andere dekkingsoptie uit de voorjaarsbesluitvorming komt, de meerkosten van de screeningswet worden gedekt uit een ombuiging op de bekostiging van NWO. In het voorjaar wordt dan gepoogd om de screeningswet alsnog te dekken uit een concernmeevaller.
- Het gesprek met FIN kan op korte termijn worden georganiseerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

Digitale minuut

Onderwerp

Nota - wijziging doelgroepafbakening n.a.v. Landsadvocaat

Datum minuut	12-12-2024
Zaaknummer	1621820
Zaakhouder	Persoonsgegevens
Directie	OWB

Paraferen Persoonsgegevens	Akkoord 03-12-2024 07:58:18	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v9
Paraferen Persoonsgegevens Directeur OWB	Akkoord 03-12-2024 09:30:52	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v9
Paraferen Persoonsgegevens	Akkoord 03-12-2024 14:57:28	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v9
Paraferen Persoonsgegevens	Akkoord 05-12-2024 09:05:49	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10
Adviseren Persoonsgegevens Bestuursadviseur DGHBWE	Akkoord 05-12-2024 09:35:58	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10
Paraferen Persoonsgegevens Directeur Generaal HBWE	Akkoord 06-12-2024 15:22:15	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10
Adviseren Persoonsgegevens	Akkoord 09-12-2024 08:12:32	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10
Adviseren Persoonsgegevens namens Persoonsgegevens Perso... Ambtelijk secretaris MOCW	Akkoord 09-12-2024 16:50:12	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10
Accorderen Bruins, Eppo, MOCW	Akkoord 11-12-2024 13:38:35	Akkoord met conclusie van CvdRvdM en Landsadvocaat + consequentie dat we geen onderscheid maken EER .vs. niet-EER. Niet akkoord met dekking vooraf toerekenen aan NWO. 49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10
Adviseren Persoonsgegevens Perso... Ambtelijk secretaris MOCW	Akkoord 11-12-2024 13:40:42	MOCW gedeeltelijk akkoord, zie opmerkingen. 49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10

Verzenden-informereren Persoonsgegevens	Akkoord 11-12-2024 15:13:09	Opmerkingen van MOCW gemaild naar zh d.d.: 11/12/24 Per... 49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10
Verzenden-informereren Persoonsgegevens	Akkoord 12-12-2024 08:41:52	49262927-v1,49258586-v1,49259408-v1,49214270-v10

Toelichting

Documenten

Referentie	Titel	Opsteller
49262927	Bijlage 1 - Advies Landsadvocaat doelgroepkeuze screening kennisveiligheid PRDF-7006305.pdf	Persoonsgegevens
49258586	Bijlage 2 - Appreciatie advies 1211.pdf	Persoonsgegevens
49259408	Bijlage 3 - onderzochte alternatieven doelgroepafbakening screening kennisveiligheid 1111.pdf	Persoonsgegevens
49214270	Nota - wijziging doelgroepafbakening wetsvoorstel screening kennisveiligheid o.b.v. advies Landsadvocaat on 11/14/2024	Persoonsgegevens